

Katastrofa v premogovniku v Krmelju

Požar v Venče-rovu. — **Zasulo 3 rudarje, ki so potem zgoreli.**
— **Reševalna akcija.** — **Nevarnost je sedaj odstranjena**

Že včeraj je dobito rudarsko poglavarstvo v Ljubljani kratko obvestilo, da se je v torek zgodila večja rudarska nesreča v premogovniku Krmelj — za Janž, ki je last veleindustriala g. Jakača iz Karlovca. Katastrofa je zahtevala 3 človeške žrtve.

Že včeraj je v 50 m globokem Venče-rovu, ki je eden izmed treh glavnih rokov krmeljskega premogovnika, gorel premog oziroma, tel. Požar se je širil in so bili postavlji v rov rudarji, da bi ga omejil oziroma popolnoma udrušili. V rovu je bilo v noči od pondeljka na torek zaposlenih okoli 70 rudarjev. Od teh so bili trije rudarji zaposleni pri zajezitvi požara in sicer pri odkopnih delih nižje etaže, kjer je divjal ogenj. Eden izmed teh rudarjev je delal pri odkopu, dva rudarja pa sta na progri počivala.

Med odkopom se je okoli 3.30 zjutraj vsula z etaže na prostor, kjer so bili omenjeni trije rudarji, velika plast premoga in skriljevec. Pri delu zaposlenega rudarja je plast popolnoma podsula, drugima dvema, na progri počivajočima rudarjem pa je plast onemogočila izhod in rešitev iz jame. Postali so žrtve nesreč.

Na drugih krajih v Venčerovu zaposleni rudarji so se pravočasno rešili. Pričeli so nato takoj z reševalno akcijo, ki je trajala v torek celo dan do srede. Posrečilo se jem je rov na kraju nesreča popolnoma zaježiti ter je vsaka nevarnost sedaj odstranjena. Voda v omenjenem rov ni udrila. Po dolgih napornih se je reševalni akciji posrečilo priti do zasutih rudarjev. Nudil se je grozen prizor. Vsi trije so bili popolnoma zogljeni okostnjaki. Pobrali so jih in odnesli najprej iz jame, a pozneje v mrtvašnico v Tržiču, kjer so bili vse trije doma. Vse tri žrtve so bile kmalu

identificirane in so sledile:

Petje Martin, 30letni rudar, oženjen. Zupča mlado ženo.

Ivan Hribar, 23letni sami rudarski delavec.

Vinko Kolenc, 25letni samski rudar.

Vsi trije so stanovali v Tržiču.

Danes ob 9. dopoldne je bil v Tržiču veličasten pogreb vseh treh žrtv katastrofe. Pogreba so se udeležili vsi prosti rudarji, rudarski delavci, poduradniki, uradniki in inženieri premogovnika, kakor tudi ostalo okoličansko kmetsko prebivalstvo.

Danes dopoldne je prispel v Krmelj inž. Pehani iz Ljubljane, ki preiskuje, kako je katastrofa nastala in kdo jo je začrnil.

O nesreči v krmeljskem rudniku smo prejeli še naslednje informativno poročilo:

V takozvanem Venčerovu so se vršila omejevalna dela, t. j. izoliranje vročega premoga od mizlega. Tamkaj so bili zaposleni pri odkopu tudi 3 rudarji. Nesreča se je dogodila na ta način, da se je sesul vroč premog z večjo mimožino skriljevca z višje etaže. Premog, ki je tlel, je popolnoma zasul 1 rudarja, ki je odkopal. Druga dva nesreča so bili v groznejšem položaju. Vročina in plini so jih začeli dušiti. Sprva so še klicali na pomoč, a klici so kmalu zamrli. Postali so žrtve nesreč. Po napornih reševalnih delih so jih v torek zvečer potegnili popolnoma sežganven in iz jame. Pogled nanje je bil pretežljiv.

Kako je nesreča nastala, bo dognala preiskava. Katastrofa je izvzvala v vsej okolici veliko žalost in potrost.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Pustolovčine trgovskega potnika. — **Zapuščeno dete — Volovi raztrgali dečka.** — **Strašna rodbinska drama**

Nedavno smo poročali, da je zarebška policija aretirala Arturja Schlesingerja, trgovskega potnika iz Madžarske. Pričel je iz Trsta v Zagreb in se nastanil v »Grand-hotelu«, kjer je takoj prevabil vratarja Horvata za veliko vsoto. Iz Zagreba je odšel v Banjaloko in Ogušin, kjer so ga orožniki prijeli in odpeljali v Zagreb. Med potjo od kolodvora na policijsko direkcijo je Schlesinger zaučil nekaj tablet sublimata in se je pred vratmi direkcije zgrudil na tla. Ker je bilo nujno stanje nevarno, ga je rešilna postaja odpeljala v bolnico. Po pardnevem zdravljenju je samorolec ozdravel in so ga zopet oddali policiji, kjer je bil ponovno zaslavljen. Schlesinger je separil ljudi na vse možne načine. Rodil se je leta 1890. v Leibiszu na Madžarskem. Pri zaslivanju je izjavil, da je prišel iz Trsta v Zagreb, da nakupi večjo količino drva za nekega tržaškega vetrugovca Arz-nolda Hirscha. Tako je dobil stike z zagrebsko »Eksploracijo d. d.« in se z njo pogodil za 1800 kub. m lesa za vsoto 195 tisoč švicarskih frankov. Schlesinger seveda ni dal na račun niti prebile pare, ker mu iz Trsta še niso dospela akreditativna pisma. Ker pa ni imel denarja v naši valuti, je prosil tajnika lesne družbe »Eksploracije«, naj mu posodi nekaj denarja, dokler ne dobi frankov iz Trsta. Tajnik je takoj spredelil, da ima opravka z nevarnim sleparjem in mu ni dal denarja. V Zagrebu slepar ni imel sreče. Osleparil je lo vratarja Hrovata. Z večjim uspehom je pustolovec deloval v Slovenskiji, kjer je osleparil številne tvrdke in privatnike, ki trgujejo z lesom. Redarstvo je brez uspeha poizvedovalo, kje je Schlesingerjev družabnik Hirsch. Schlesinger pravi, da je v

Aleksandriji, kar pa ni verjetno. Slep par je tudi navedel, da stanuje v neki ulici na Dunaju, ki je sploh ni. Ker je policija končala zaslivanje separja Schlesingerja, za je izročila sodišču. Po prestani kazni ga bodo izgnali iz naše države.

Večkrat se zgodi, da brezrčni starši napravijo svojega otroka drugim in nato neznano kam izginejo. Tak primer se je dogodil te dni tudi v Sarajevu. Žemka Mucič, žena Smajilova, stanujoča v Hulusini ulici, je prišla na policijo in pripovedovala cel roman o nekih glednih deklincih, ki so jo starši zapestili in mora sedaj zanjo skrbeti.

Prvega tega meseca, — je pripovedoval Žemka, — je proti večeru nekdo potkal na moja vrata.

— Kdo je, sem vprašala.

— Kdo je nekdo odgovoril.

— Kdo jaz?

— Jaz siromašna žena z detetom, potnica, ki išče prenočišča pri dobrih ljudeh.

— Vstopil! ji reče Žemka in ji odpre vrata. Sedli so k mizi in po večerji je potnica izpovedala svojo žalostno zgodbo. Nato so odšli spat. Drugo jutro je žena rekla, da bi rada nekaj takoj napisala v mestu in naj ostane deklica pri nji nekaj ur. Neznana mati je odšla in se ni ved vrnila.

— Lepi efendijo, dete mi je pustila. A z njo sledi dobrega sreca in deklica naj ostane pri meni, dokler se ne najde brezrčna mati.

Zapuščena deklica se imenuje Tomka. Njena izginula mati se pa baje piše Ivanka Gradac iz Opunjena. Policiajo sedaj išče.

★

V okolici Sv. Majdana v Bosni so se pojavile tolpe volkov, ki povzročajo

Jean de la Hyre:

51

500

Tretjič: Neznanec in njegove častnike poslje v Pariz, ker bo sklepal o njegovi usodi ministrski svet francoske države.

Cetrtič: Neznanec odgovori na te pogoje v svojem in imenu svojih vojakov. O njegovem sklepu je treba nemudoma obvestiti vse bivše ljudi. Nato posadimo njega in njegove častnike v tri aeroplane in jih prepeljemo v glavni stan generala Mottija.

Petič: Oni bivši ljudi, ki bi ne hoteli pristati na te pogoje, se lahko sami ubijajo, če ne žele biti pokončani z revolverji - streliami.

To so pogoji za slučaj, če bi se hotel Neznanec vdati.

Fonograf je utihnil. Čez nekaj časa je aparat nadaljeval:

— Za slučaj pa, da bi se Neznanec ne hotel udati.

Deset minut bodo imeli častniki in vojaki po negativnem odgovoru časa, da poskajo v morje in pripeljajo do aeroplakov, ki jih odpeljejo v glavni stan generala Mottija. Če bo takih, ki pristanejo na omenjene pogoje, mnogo,

se lahko sami polaste Neznanca in upornih častnikov. Potem lahko opozore na to zračno eskadro, ki ne bo napadla trdnjava, dokler sami ne opravijo z uporniki.

Če bi se oba tabora v desetih minutah po negativnem odgovoru ne spošpadla, bo trdnjava sv. Jurija razdejana in vsi njeni prebivalci poginejo.

Vsek poizkus napada na parlamentarca ali na aeroplane okrog trdnjave bo imel za posledico takojšnje razdejanje trdnjave.

Fonograf dobi Neznanec, da bo slisal on in njegov odred še enkrat te pogoje. To je govoril ministrski svet francoske države. Pogoji so bili fonografini sa navzočnosti vseh ministrov in podpisal jih stalni svet Evropske Konfederacije. Za izpolnitve danih obljub jamčijo federirane države s svojo častijo in dostoianstvom.

Fonograf je utihnil.

Nekaj časa je bilo vse tih. Naenkrat se je oglasil Neznanec. Pokazal je rdečelascu hrbet in spregovoril sa-mozavoj.

Dragi prijatelji, — se je obrnil k častnikom in vojakom, — čuli ste, kaj vam predlagajo novi ljudi, kaj zahtevajo od vas in kaj vam obetajo, če nihove pogoje odklonite. Ali ste priprav-

kmetom veliko škodo. Dosedaj so volivi napadali in trgali sam govedo, to pot so pa pograbili nekega 15letnega dečka Jova Stuparja.

Pokojni Jovo je čuval in pasel svoje koze vedno v bližini hiš. Usodnega dne je čredo odgnal daleč na polje, da bi se bolje napasi. S seboj je imel tudi svojega ljubimca koza, ki mu je bil veren drug in ga ni nikoli zapustil. Nedavno se je pojavila čreda volkov, ki so napadli koze in jih razgnali na vse strani. Jovo kozel se ni hotel odaljiti in so tudi njega napadle sestreljane zveri. Jovo je branil svojega ljubimca, kričal je in klical na pomoč; a nikogar ni bil bližu. Volkovi so napadli tudi dečka in ga popolnoma raztrgali.

Jovina majka Milica je našla še sestreljane občine in župnik. Je zbrana vso občina v skupini in župnik je celebriral svečano službo božjo. Nenadoma pa je pridrvel v cerkev tudi tamšnji veleposredni in najbogatejši človek vsega okraja Stevan Dočić, ki je živel že dalj časa v sovraštvu z župnikom. Bil je svojčas predsednik pravoslavne cerkvene občine, a pozneje na prizadevanje župnika ni bil več izvoljen. Od tega časa sta se grdo gledala in drug drugemu nagajala, kjer sta mogla. Tudi par dni prej sta se zaradi neke malenkosti sprila. Dočić je sklenil, da se nad župnikom maščuje in mu pokaže svojo

nikomur, ker si ga ni osvojil noben klub. Preostanek tekme za l. 1926 in temovanje za l. 1927 se ne izvede. Temovanje za ta pokal se nadaljuje, čim dobi podsvet mestu dosedanja pokvarjenega, nov pokal. V tem oziru se obrača podsvet na go. Jelovškovo kol varuhinjo pokala v l. 1927. — Čitalo se s pravom takojšnjega nastopa za S. K. Ilirijo: Schweiger Erna, Senčovič Andreja. Na dopis S. K. Ptuja se odgovori s posebnim dopisom. Osutje novih pravil se pošte na vpoplled. Danes ob 1. S. K. Mariboru in S. K. Muri. Na izbranjeni mestu v odboru se kopirata gg. Hafner Mijo in Samuda Otmar. Vzame se na znanje odstop g. Polakove, ki odlaže svoje mestno vseled prezaposenosti. — Pozivajo se ponovno vsi klub, da takoj javijo koliko verificiranih in neverificiranih igralcev imajo — Tajnica.

Nogometni turnir za Gospodarski pokal. Kako smo že poročali, so odigrali letosnje tekme za prehodni Gospodarski pokal, katere prebik gre v korist Jugoslovenske Matice, v nedeljo ob 13. I. m. v okviru Raškega dneva Jugoslovenske Matice. V teh nacionalnih sportnih prireditvah sodelujejo SK Ilirija, SK Sloven, ZSK Hermes in ASK Primorje, torej četvorka naših najmočnejših in najzahtevnejših klubov. K prireditvam so avizirani zastopniki raznih oblasti, v preseku med semifinalom in finalom je na programu nagovor zastopnika Jugoslovenske Matice na sportnike in publiko. Po možnosti se vrši pred pričetkom ter v presledkih med tekmacami promenljivi koncerti godbe Dravsko divizije. Tekme se vrše v sledenjem rednu: V semifinalu nastopita kot prva dvojica ob 14. Hermes in Primorje, kot druga ob 14.45 Ilirija in Sloven. Zmagovalec teh dveh tekem absorvira nekako ob 15.45 odločilno tekmo za razpisan pokal. Vsaka tekma traja 45 minut, torej le polovico normalnega časa. V slučaju neodločenega izida sledi podaljšek dvakrat po 10 minut, nato pa potrebi zvez. Turnir je organiziran tako, da se zbere na dan odločilnih tekem na igrišču čim več so delujučih klubov. Tudi s strogo sportnega stališča bo učinkoval pestri in nevsekadanji razpored in hitro izmenjanje nasprotnikov zelo privlačno tudi na publiko ter ji nudil mnogo sportnega užitka.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 10. novembra 1927; katalogični: Andrej; pravoslavni: 28. oktobra, Arsens.

Jutri: Petek, 11. novembra 1927; katalogični: Martin; pravoslavni: 29. oktobra, Avramije.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: zaprt.

Opera: »Hoffmannova pripovedka.«

Kino Matica: »Žena, ki ne reče ne.«

King Dvor: »Brezumna strast.«

Predavanja: ob 18. na univerzi; prof. Georges Blondel: »O obnovi Francije po veliki vojni.«

Razstava Cuderman - Maleš od 10. do 16. ure v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Martlin trg; Kuralt, Gospodarska c.

Jutri: Ramon, Miklošičeva c.; Trnkoczy, Mestni trg.

Solnce zaide danes ob 10.37, vzide jutri ob 6.51 in zaide ob 16.36.

Prosleta

Gostovanje g. Križaja. Opozorjam na danšnjih predstav »Hoffmannovih pripovedk« v kateri gostuje g. Josip Križaj in debutira gledalca Popovičeva. K včeraj objavljeni zasedbi priponjamamo, da je ljubezljivo prevezlo vloga Ikonala v zadnjem trenutku vsebovala lopata.

Nastop gledalcev Slavjeve v »Vrtu Eden« se je moral iz tehničnih razlogov preložiti na petek 14. t. m. zvečer.

Premijera Calmanove operete »Bajadera« v ljubljanski operi bo v petek, dne 11. t. m. Opereto, ki spada med najboljša dela te stroške je nastudiral kapelnik Neffat, zre

Duhovito!

Popolnoma novo!

Pikantno!

Žena, ki ne reče „ne“

Krasni naravni posnetki: Pariz, Benetke, gondole, moreje itd.

V glavnih vlogah krasna

LEE PARRY
Gustav Fröhlich, Hans Albers itd.

Danes predstave ob: 4., pol 6., pol 8., 9.

Elitni kino Matica - Tel. 2129

Čarobno!

Moderno!

Veselo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. novembra 1927.

Dinarski dan v Ljubljani

Jugoslovenska Matica priredi na sedmo obletnico uroševnega rapalskega dne sledenje spominska prireditve:

Soboto 12. novembra ob 2. popoldne predavanje s sklopitnimi slikami o našem zasedenem ozemlju za učence ljubljanskih osnovnih in mesičanskih šol; ob 4. popoldne isto predavanje za učence ljubljanskih osnovnih in mesičanskih šol; ob 6. zvečer isto predavanje za gojenje in gojenke srednjih in strokovnih šol v Ljubljani.

Predavanja se vrše v dvorani kino Matice. Vstopna 2 Din.

V nedeljo 13. novembra od 8. do 12. zbiranje po ulicah, prodaja odkupnih znakov na korist Jugoslovenske Matice.

Ob 11. popoldne protestno zborovanje, na katerem govore zastopniki slovenskih političnih strank. Zborovanje se vrše v slučaju ugodnega vremena na Kongresnem trgu, sicer pa v veliki dvorani hotela Union.

Popoldne ob 2. promenadni koncert vojaške godbe in nogometne tekme na prostoru SK Ilirije. Tekme se vrše za »Gospodavski pokal«.

Od 20. novembra dalje bo v Jakopičevem paviljonu razstava slik krajev iz zasedenega ozemlja, dela slovenskih umetnikov.

Bratje in sestre! 600.000 bratov smo moral odstopiti s protokolom v pečatom. Počutbi pa ne smemo nikdar, da smo ostali vrnuti nujnji življenju in smrti.

Dolžnost vsakega posameznika je, da podpre pri tej prilikli cilje in namene Jugoslovenske Matice.

Novi pomočnik prosvetnega ministra. Za pomočnika prosvetnega ministra je imenovan bivši narodni poslanec Rista Jožič. Dosedanj pomočnik prosvetnega ministra Magaraševič je vpokojen.

Komandant zračne flotilje v Zagrebu. Za komandanata Sl. zračne eskadrile v Zagrebu je imenovan kapetan pilot-lovec Vl. Čenčić, doslej v službi v Novem Sadu. Novi komandant je rodom Tržačan ter znani kot eden najboljših naših avijatikov.

Nova odlikovanja. Z redom Karagiorgjeve zvezde IV. vrste je odlikovan episkop Dositijevi v Nišu, a z redom Belega ora V. vrste predsednik Trgovske zbornice v Zagrebu in veleindustrialec g. Vladimir Arko.

Jugoslovenska Matica, podružnica v Kranju priredi povodom obletnice vsiljene nam rapalske pogodbe, ki je odigrala preko pol milijona Slovencev in Hrvatov od našega telesa, v nedeljo, dne 13. novembra spominsko predavanje in sicer na trgu pred mestno hišo, v slučaju slabega vremena pa v večji Narodnega Domu. Predavanje bo ob 9. dop. takoj po maši. Isti dan se bodo v Kranju in v okolicu zbirali darovi v prid našim zasluženim bratom. Naj ne bo nikogar med nimi, ki uživamo svobodo, da ne bi prisostvoval predavanju in se oddolžil vsaj z 1 Din na korist naših zasluženih bratov!

Koliko neposrednega davka je bilo že plačanega? Finančno ministrstvo objavlja izzerno statistiko glede doseglih plačnih neposrednih davk. Do konca meseca avgusta je bilo letos plačanega neposrednega davka z dokladami v znesku 895.466.800.64 Din.

Ljubljanska porota. Letošnje zimsko poročno zasedenje se prireže v pondeljek 14. novembra in bo trajalo samo dva dni. Prvi dan, v pondeljek se bo vršila zanimiva razprava proti Viljemu Grahu radi poskušenega umora branjevek Jericu Ažmanove dne 12. junija letos v Trnovem, v baraki pri Ljubljanci. Druga razprava isti dan bo proti uradniku K. J. radi uradne poverbe in gojiljive. V tork 15. novembra bo porotna razprava v slučaju znanega tatu Petra Šparovec radi hudočestva tativne in o uboju Franeta Benedika, ki ga je ubila s sekiro njegova lastna žena Marija dne 27. septembra letos v Studiu pri Domžalah ter je 2. oktobra umrl v bolnici. Poroti bosta predsedovala prvi dan višji svetnik dr. Kaiser, drugi dan višji svetni Mladič.

Hidroavijatična postaja. Vojno ministrstvo je odredilo, da se razširi in modernizira hidroavijatična postaja v Divuljju pri Trogiru v Dalmaciji. Za razširjanje postaje je določen kredit 1.000.000 Din.

Politična aretacija v Zagrebu. Včeraj je zagrebška policija aretirala stud. jur. Milana Durmana, ki je bil član marksistične skupine na zagrebški univerzi. Vzroki aretacije niso znani.

Umriljivost vsled tuberkuloze v Jugoslaviji. Te dni so dogovorili v ministrstvu za narodno zdravje statistiko, po kateri umre v Jugoslaviji vsako leto približno 50.000 oseb na tuberkulozi.

Stevilo slušateljev beograjske tehnike. Beograjski listi objavljajo statistiko slušateljev beograjske tehnike. V zimskem semestru 28/29 je bilo vpisanih 1734 slušateljev in sicer v I. letnik 330, II. letnik

in prijavljeni, da bo salon tudi letos pol obiskovalcev. Goska, ki pride na licitacijo se že 33 dni pita ter je zadostni sija. Naša agilna gospa predsednica se pa veseli — ker se goska tako lepo redi. Poleg licitacije goske je bogat srečov, petje, goðba, razno. Vstopno ni — pridevi se!

—lj Aretacija državnega vložnika. Danes zjutraj je policija prišla vložnika Franceta Mramorja iz Boh. Bel. Pred nekaj dnevi je vdrl v hišo svojega četa v Boh. Beli, odpeljal novo kolo, potral več oblike, perila in čevljev ter nato odšel proti Ljubljani, kjer je kolo prodal. Nabavil si je nato novo oblike. Vprašan, zakaj je okradel svojega očeta, je Mramor kratko odvrnil: »Okradel sem očeta, ker sem brez sredstev in brez posla. Oče me ni mogel trpeti doma in zato sem se potkal okrog po svetu.«

—lj Stanovanjske odpovedi v Ljubljani. Pri okraju sodišču v Ljubljani je bilo od 1. novembra dalje do danes podanih od strani hišnih posestnikov 260 odpovedi stanovanj najemnikom, ki se niso hoteli udati pritisku gospodarjev ter podpisati izjavo, na podlagi katere se jim povišuje najemnina že s 1. novembrom t. l. kar pa je protizakonito. Neki hišni gospodar je odpovedal stanovanja kar 50 strankam. Polovica teh odpovedi se nanaša na februarški termin, druga polovica pa na 1. maj 1928. Umetnost bi bilo, da bi se za vprašanje povišanja najemnin naša javnost intenzivne zanimala.

—lj Poskušena tatvina konj. Ze 7. t. m. se je ponoči priklatal v nezakljeni hlev posestnici Angele Ždeslarje na Viču neznan konjski tat ter skušal odpeljati par konj, vreden 12.000 Din. Enega konja je že srečno spravil iz hleva na travnik. Ko je hotel še drugega, se je pri tem zadel ob vrata in povzročil šum. Zbudil se je posnetnik sin, ki je začel takoj klicati na pomoč. Tat jo je popolnil. Snoči okoli 23. pa je zopet poskušal tatvino, a je načel vrata od znotraj zaprla. Hotel je s silo vdreti v hlev, toda ni se mu posrečilo. Okoli hleva so našli sledove tatovih čevljev.

—lj Brezobziren kolesar. Včeraj okoli 17.30 je po Dunajski cesti po hodniku, ki je sicer določen tudi za kolesarie, v divjem diru s kolesom drvel zidarski vajenec 18letni Janez Ciperle iz Vodic. Vozil je iz Ljubljane proti Ježici. Pri igrišču sportnega kluba »Primorje« je te brezobzirni kolesar na tla podrl trgovčev sogrobo Josipino Zidar, stanujoča na Brinju. Polomil jí je pri tem dežnik in raztrgal oblike. Tripi okoli 500 Din škode. Mimoidoči so ustavili kolesarja ter ga izročili stražniku. Na tla podrti Josipina Zidarjeva pa je tožila, da je dobila hude poškodbe na desni nogi in da ne more vstati. Prenesli so jo v njen stanovanje.

—lj Zopet dve tatvine konj. Na Dolenski cesti stanujočemu mesariju Alojziju Češku je včeraj okoli 18.45 neznan tat odpeljal s Kalanovega dvorišča na Poljanski cesti popolnoma novo, črnopleskano in 2500 dinarjev vredno kolo znamke »Torpedo« s tovarniškim štev. 377.369. — Referent mestnega stavbnega urada dr. Antonu Kodretu pa je snoči tat odspjal 1600 Din vredno kolo, znamke »Atlas«.

—lj Telesna poškoda. Pri mestnih stavbah za artilerijsko vojašnico na Dunajski cesti zaposlenega zidarstvenega delavca Bosanca Meho Kovačeviča je njegov tovaris včeraj tako močno udaril s kosom opeke po glavi, da mu je prebil lobano.

—lj Za vpojenoste. Osebe, ki žele sprejeti mesto hišnika v novi mestni hiši na Ahačevi cesti 10, naj se takoj zglate v mestnem gospodarskem uradu. Reflektrira se na inteligenčnega v Ljubljano pristoječega vpojenoka.

—lj J. A. D. Triglav ima v pondeljek 14. t. m. ob 14. v salonnem gostilnem Češnuvar svoj redni občni zbor. — Odbor.

—lj Drobiz policijske kronike. Policia je ob včeraj do danes vtikalni v policijske zapore kar deset oseb radi različnih delikrov. Prijavljene so tri tatvine, 2 lahi telesni poškodbi in 1 poškoda tuja lastnine. Prijavljena je dalle neka oseba radi pretepa v Wolfovi ulici; 4 elegantni kalilci nočnega miru prejmejo od policije primočrno pisimo in nagrado. Pravi čudež je, da ne navaja današnje policijsko poročilo nobenega slučaja prestopa cestnopolicijskega reda. Enkrat je voznike in kolesarje policija puštila na miru.

—lj Vreme. Od včeraj do danes je začel barometer rapidno padati ter je dosegel letos skoraj najnižjo stopnjo. Na drugi strani pa sili v višino termometer. Vremenski prekazi pravijo, da so to znaki blizajoče se nevihte. Vse dopoldne je bilo močno vetrovno, zjutraj deloma deževno. Veter je tulil, kakor pravca kraška burja. Proti poldnevi se je zjasnilo. Snoči ob 20. je kazal barometer 756.3, termometer +15°C, danes ob 7. zjutraj barometer 745, termometer +15°C, opoldne barometer 742, termometer +19°C.

—lj Vreme. Od včeraj do danes je začel barometer rapidno padati ter je dosegel letos skoraj najnižjo stopnjo. Na drugi strani pa sili v višino termometer. Vremenski prekazi pravijo, da so to znaki blizajoče se nevihte. Vse dopoldne je bilo močno vetrovno, zjutraj deloma deževno. Veter je tulil, kakor pravca kraška burja. Proti poldnevi se je zjasnilo. Snoči ob 20. je kazal barometer 756.3, termometer +15°C, danes ob 7. zjutraj barometer 745, termometer +15°C, opoldne barometer 742, termometer +19°C.

—lj Za revno deco. Že danes opozarjamo slavno občinstvo na 3. decembra. Ta dan bo v veliki dvorani Tabora velika prireditve v korist revni deci. Program objavimo pozneje.

—lj Pripravljeni odbor društva »Zoo« vabi vse ljubitelje domače javne na ustanovni občni zbor, ki se vrši v soboto dne 12. nov. ob 20. v restavraciji hotela Slon v Ljubljani.

—lj Kako je zamisljena »modna čajanka« Atene, povprašujejo mnogi. Velika univerza v Ljubljani bo pogrenjena po sredini in počesni preprički, po kateri bodo nastopali razni mannequinji. Pa kakšni mannequinji! Prijavljajo se domače, zagrebške in celo iz vseh naših umetniških krogov. Po dvorani bodo razvrščene mizice z numeriranimi sedeži, na balkonu edanako sedeži in stoščišča. Serviralo se bo po želji čaj in pescivo. Program se bo razvijal v smislu »od jutra do večera« in bo prepletan s prvovrstnimi klavirskimi, pevskimi in plesnimi vlogami. Pričakelj ob 17. koncu po 20. Občinstvo poljubno prihaja in odhaja. Godba.

—lj Malenškov večer. Kakor vsako leto se vrši Martina Malenška »Martino« večer, v nedeljo 13. t. m. zvečer v steklenem salonom glavnega kolodvora. Martinovi večeri, prizreni od Svetopetrskih podružnic sv. Cirila in Metoda, so že tako znani.

—lj Umriljivost vsled tuberkuloze v Jugoslaviji. Te dni so dogovorili v ministrstvu za narodno zdravje statistiko, po kateri umre v Jugoslaviji vsako leto približno 50.000 oseb na tuberkulozi.

—lj Stevilo slušateljev beograjske tehnike.

Beograjski listi objavljajo statistiko slušateljev beograjske tehnike. V zimskem semestru 28/29 je bilo vpisanih 1734 slušateljev in sicer v I. letnik 330, II. letnik

Ljubavna drama beograjskega igralca

Prevarana ljubimka napadla operetnega igralca v stanovanju in mu zlila v oči raztopljeni sodo

skuje neka ženska iz Novega Sada. Usodnega večera nai bi prisla zopet k njemu. Zato je Zlata sklenila, da preide v stanovanje Odžiča in svojo tekmovalko.

Ko je Odžič vstopil v stanovanje je bil nemalo presenečen.

— Kaj nisi odšla domov.

— Kakor vidis sem tukaj in ne odidev, dokler ne obračunam s teboj.

— In kaj želiš od mene? Jaz te nisem zapejal, kaj te nisem upropasti; želite si si mole ljubezni, da sem ti jo in drugega ne morem.

— Ti mi torej gonis proč?

— Nočem imeti več opravka s teboj. Ni moja dolžnost, da se za večno vežem s kako žensko.

Kar pogradi razburjena Zlata nekak longček na mizi in preden se je igralec zavezal, kaj nameverava, mu je izlila v obraz jedko tekočino. Odžič je začutil, kako ga je zapeklo v očeh ter si je z roko zakril oči. Iskal je vode, da bi si izmil obraz. Med tem je Zlata popila ostalo tekočino in se zgrudila na tla vsled bolezni ter zarezala:

— Osvetila sem se, sedaj lahko umreš.

Krik in ropot je zasiljala najprej Odžičeva gospodinju in nato tudi sosedje. Prihiteli so na pomoč in poklicani rezilno postajo. Odžič in Zlato so odpeljali v bolničko ker sta oba v nevarnem stanju.

Ko so v opereti zaznali o ljubavni dramski igralci Odžič, so prekinili vse skupščine. Večina igralcev se je zavzela za nesrečnega igralca, ki bo naštrže izgubil vid.

Nekateri pa mu očitajo njegovo dom juhanstvo, ker je imel Odžič vedno kakav avantur in ženskami. Radi neke ljubezenske avanture je moral zapustiti Sarajevo. V Novem Sadu je radi neke slične dogodivščine padel iz voza in si zlomil nogo. Ta dogodek pa bo zani menda najbolj usoden.

Iz Celja

—c Občinske volitve v celjski okolici.

Danes v četrtek zvečer se vrši v Sokolskem domu sestank zaupnikov »Zdržene slovenske gospodarske stranke«. Začetek ob 8. zvečer.

To in ono

Krste v mavričastih barvah

Američani so zopet prišli na originalno idejo. Na nedavnem kongresu lastnikov pogrebnih zavodov je bilo sklenjeno, da je treba moderne pridobitve izpopolniti na vseh poljih, in torej tudi pri pogrebih. Na tem kongresu so namreč sklenili, da je pravzaprav nezmojeno, če so krste črnobarvane. Čemu? Črna krsta samo poveča žalostno razpoloženje, treba je na vsak način, da zadobjijo pogrebe svenčnosti prijaznejšo obliko. Zadnjia pot človeka naj bo slavnostni dogodek in zato je pač potreben, da krste niso črno barvane, marveč, da se svetijo v mavričastih bojah. Krste v mavričastih barvah naj bodo simbol upanja, saj je tudi mavrica simbol upanja.

Štedenje v Švedski

Meščani Stockholma so pred dnevi doživeli senzacijo, ki vsekakor ni vsakdanja. Aeroplani švedskega Aero Lloyda so krožili nad mestom ter metali na zemljo letake in knjige. Te knjige so bile vložne knjižnice. V vsaki je bila vpisana vloga 5 kron. Kdor je našel takoj iz aeroplana vrzeno knjižico, mu je bilo treba samo vpisati svoje ime, s čemer je postal lastnik vložne knjižice ene izmed velikih stockholmskih hranilnic. V resnici originalna ideja dotične hranilnice, da bi dvignila med prebivalstvom smisel za varčevanje. V Švedski so sploh v zadnjem času uvedli veliko propagando za štedenje. »Dejstvo, da daje prihranjeni denar rento in zagotavlja varčevalcu brezkrbno starost«, kakor je bilo napisano na letavah, vrženih iz aeroplana, »je že davno znano, vendar pa se mora smisel za varčevanje ojačiti s posebnimi sredstvi. Posebna pozornost se posveča stremljenju, da bi se že pri otrocih razvil smisel po varčevanju. V to sredo je bilo po vseh šolah nedavno razdeljenih nič manj kakor 2225 vložnih knjižic. V vsaki knjižici je bila vpisana vloga 2 kron. V kratkem času so šolski otroci, ki so jim bile razdeljene te knji-

zice, prihranili skupno 15.000 kron. Obenem je bil v vseh šolah uveden naslednji sistem štedenja. Učitelji, s katerimi so hranilnice v tesni zvezzi, so pooblaščeni, da sprejemajo od vsakega šolskega učenca, ki ima voljo za štedenje, vsak dan eno stotinko švedske krone, torej eno sero. Ko se na ta način nabere ena krona, dobi učenc od hranilnice vložno knjižico. Ta sistem se je izkazal kot lako uspešen.

Princi in baroni kot pustolovci

Lepi časi, ko so razni princi, baroni in vojvode živeli zgolj v brezdelju, se udajali veselju, zabavam v uživanju ter neomejeno paševali nad vsemi, ki so jim bil podložni, so za vedno minuli. Vojna jim je izpodkopal dno pod nogami, moralji so pobrati šila in kopita in editi s trebulhom za kruhom.

Prevrat pa je našel nekatere v nepripravljenosti in vajeni brezdelju in postopanja se niso mogli vživeti v nove razmere. Ker jim pošteno delo ni dišalo, so pričeli uganjati razne pustolovštine in sleparje. Izza prevrata pa do danes je bilo zabeleženih že nebotri pustolovščin v goljufji, ki so jih zatreplili razni princi, grofje in slični ljudje. Naj omenimo samo proslilo afero madžarskega princa Windischgrätzta, o čigar škandalih je govorila vsa Evropa.

Baš te dni pa zopet javljajo o pustolovskih aferah, odnosno sleparijah, ki so jih izvršili dva princa in neki grof. V enem primeru gre za skrahaniranje piranca Ferdinanda Bourbonskega in njegovega pribocnika grofa Bettolla. Oba »plemenita« gosta sta se pred nekaj tedni nastanila v nekem hotelu v Fontainebleau, kjer sta se seznanila z angleškim slikarjem Hunterjem. Dicna trojica je sklenila, da priredi zabavno potovanje po Franciji, dasi nične od njih ni imel beliča v žepu. Najeli so si avtomobil, se vozili iz kraja v kraj, dobro jedli in pili, toda račune so v vseh hotelih pozabili plačevati. Zlasti v Biarritzu in Nizzi so živeli uprav razkošno in mondensko, zapustili pa so letovišče

prav po francosko. Šofer jih je nato odpeljal v Pariz. Princ ga je tu odslovil in mu za vožnjo nakazal čel v višini 8000 frankov. Ko pa je hotel ček realizirati, je banka izjavila, da je ponarejen.

Tedaj je šofer princa ovadil. Policija je vso trojico aretirala in izvedela je še za vse ostale avanture, ki jih je uganjala po Franciji. Ceprav se je princ skliceval na svoje dostojanstvo, mu vsa njegova zatrjevanja, da je potomec slavnih Bourbonov niso nič pomagala in moral je v zapor, kjer mu delata druščino tudi njegova zvesta oproda, grof Bettouilla in slikar Hunter.

Drugi primer se je pripeljal v Nemčijo. Policija je aretirala princa Maksma Huga Hohenlohe-Oehringen, ki je nekemu berlinskemu trgovcu likvidiral svoj bil v višini 12.000 mark z nakazilom treh čekov, ki pa so bili ponarejeni. Policija je dalje izvedela, da je princ tudi v drugih mestih izvršil obsežne sleparje. S ponarejenimi menicami je nakazoval dragocene preproge, avtomobile, konje in dragocenosti ter jih takoj prodal za smešno nizko ceno.

Današnji berlinski listi sicer javljajo, da so vesti o aretaciji princa Hohenlohe nenesične in da gre zgolj za zlorabo imena, pod katerim je baje nastopal neki prevejan pustolovec. Zdi se pa, da skuša berlinski tisk javnosti prikriti resnico, da tako prihrani rodbini Hohenlohe vso blamažo.

Lozanova obsojena na globo

Nedavno smo poročali o senzacijalnem sportnem škandalu, ki je v Angliji dvignil precej prahu. Zdravnica dr. Loganova, o kateri je vse angleško časopisje poročalo, da je v rekordnem času preplavala Rokavski zaliv, je priznala, da zaliva ni preplavala, marveč se je dala prepeljati, hoteč na ta način dokazati, da je pri preplavjanju Rokavskega preliva dana tudi možnost sleparje. Seveda je to priznanje delovalo kakor mrzel poliv na Angleže in ga Loganovi silno zamerili.

Epilog te mučne afere se je te dni odigral pred sodiščem v Londonu. Loganova je bila radi varjanja javnosti obsojena na občutno denarno globo v višini 100 funтов šterlingov, t. i. okoli 27.000 Din, a njen trener Horace Carey na 50 funtov globe.

— Kako je to mogoče? Ako je ura res izginila, se mora brezpogojno iti k milici.

Vasilij Mitrofanovič je dejal:

— Državljan, prav nič me ne veseli iti k milici. Nič posebnega nimam iskati tamkaj. Ne more se me prisiliti, da bi šel tja.

Občinstvo pa je odvrielo:

— Mora se iti tja. Zakaj ne, če je izginila ura? Pojdimo. Mi smo priče.

Vasilij Mitrofanovič je dejal:

— To je nasilje proti moji osebi.

Klub temu je moral iti.

In kaj mislite, dragi moji, kaj se je zgodilo? Dečko je šel k milici in ni prišel več ven. Šel je s pričami, da bi se vse obrazložilo. Dejali so mu:

— Dobro. Vašo uro bomo našli. Izpolnite to vprašalno polo in opišite uro.

Pričel je razlagati, izpolnjevati, a se je zapletel. Vprašali so ga, kje je bil 1. 1919., in mu ukazali, naj pokaže palec. In bilo je končano z njim. Ukazali so mu, da mora ostati tu in da se ne sme odstraniti. Gospodčno so odpuštili.

Le pomislite, državljan, kaj se goodi. Človek ne sme niti k milici več iti. Popolnoma ga zmešajo.

„Principe Alfonso“

Poročali smo te dni, da se je v Neapelju vršila svečana poroka vojvode Apulskega s princeso Ano Orleansko. Poroke se je udeležil tudi španski kralj Alfonz XIII., ki pa je prisel na svečanost šele v zadnjem času, dasi je bil njegov prihod najavljen že za dan prej. O vzrokih te nenavadne kraljeve zavade se doznaše sledede:

Kralju Alfonzu XIII. je šla nasproti najnovješta italijanska križarka »Principe Alfonso«. Križarka pa je vozila samo s hitrostjo 15 milij na uro in je imela 15 ur zamude. Ministrstvo za mornarico je nato objavilo, da je treba varčevati z gorivom in tisto je zanj parnik vozil tako počasi. Toda sčasoma je prisla resnica na dan. Parnik je zato vozil počasi, ker se je bilo batiti, da eksplodira kotel nove bojne ladje, ki je namreč zakrpan. Parnik »Principe Alfonso« je namreč dolel že pri prvji njeni poskusni vožnji nezgoda. Eksplodira kotel in poškodovan so bili vsi stroji. Seveda je takrat ostala stvar tajna. Predsednik prevezme komisije je takrat demisional, ker so od njega zahtevali izvedenjsko mnenje. Toda njegov naslednik je bil bolj prebrisan. Ta je pa dal pismeno izjavilo, da je zakrpani kotel za 100 odstotkov boljši. Toda drugi izvedenci so mnenja, da je parnik sicer prav lep, da pa ima samo te napake, da se bo na viharem morju razčesnil na dvoje.

Kakor poročajo iz Pariza, so bili razen Blumensteina aritetirani tudi neki Minzer in dva brata Tombinjina, ki so mu pomagali pri falzificiranju prodajanju vrednostnih papirjev.

Načrti posrečilo prodati jih večjo količino. Kako so ponarejanje odkrili, v javnosti še ni znano. Baje je eden izmed Blumensteinovih tovarjev ovadil zadevo madžarskemu poslanstvu v Pariz, ki jo je ovadilo pariški policiji in obenem obvestilo madžarsko vlado. Nato je madžarski finančni minister Janoš Bud odpotoval v Pariz, kjer je imel dolgoročna pogajanja z madžarskim poslanikom baronom Koranyjem. O teh razgovorih se je varovala več tednov stroga tajnost, končno pa je po indiskretiji nekega policijskega uradnika izvedel o policijski preiskavi tudi »Matin«. Tako je prisla stvar v javnost. Aretirani bankir Blumenstein ima precej temno preteklost. V časih borzne konjunkture si je z raznim manipulacijami pridobil veliko premoženje. Po inflaciji v naslednjem državah se je preselil v Pariz, ker je menil, da bo mogel izkoristiti izpremembe kurza franka. Pri špekulacijah s frankom pa je baje zapravil vse svoje premoženje in od tedaj se je pečal s ponarejanjem vrednostnih papirjev.

Kakor poročajo iz Pariza, so bili razen Blumensteina aritetirani tudi neki Minzer in dva brata Tombinjina, ki so mu pomagali pri falzificiranju prodajanju vrednostnih papirjev.

Kdo bolj laže: on ali ona?

O tem zanimivem vprašanju se je razvila nedavno v londonskem ABC-klubu živilnega razprava, ki se je seveda nehala z negalantnim porazom dam, kajti predsednica mis Fitzroy Steward je morala končno v zaključnih izvajanjih priznati, da vendar le »ona« bolj in večkrat laže kakor pa »on«. Dasi se je debata udeleževala tudi več moških, se je tudi marsikaj laskavega izreklo o ženskah, med drugim tudi trditve, da ženske zelo pogosto samo zato lažejo, da bi napravile svojega moža srečnega ali pa, da ne bi žalile njegove domišljosti in ponosa oziroma, da bi mu korištite v njegovih karrieri. Kakor se vidi, je tako laganje prej krepost kakor pa grelj in ugotovitev, da je včasih od ene same laži odvisno dolgo življenje sreče in veselja, ni bila najslabši poklon, ki ga je ženska prejela za svojo lažnjevost. V splošnem se je ugotovilo, da lažejo ženske sicer zelo pogosto, vendar pa o malo pomembnih stvareh, kakor n. pr. o svoji obleki, o socijalnem položaju, o kreposti moža in lastnih otrok. Te laži so boli oljepljevalne in manj pogosto zlobne ter nevarne. Nasprotno pa lažejo možje prav radi o svojih uspehih v službi, o svoji duševni prisotnosti v nevarnosti, v diplomaciji, ki je v sedanjem primeru oškodovan madžarski erar. Sodijo, da znaša skoda več milijonov peng. V sredisu afere stoji madžarski bankir Blumenstein, ki ga je pariška policija smatrala za Avstrijo, ker ji je označil kot svoje stalno bivališče Dunaj. Blumenstein je rojen Madžar, ki pa je po sklepu miru optral z Češkoslovaško in je sedaj češkoslovaški državljan. Posrečilo se mu je uhotipiti zelo veliko inočno madžarskih vrednostnih papirjev v Francijo, ki jih je v Budimpešti in po vsej Madžarski po svojih agentih nakupil za neverjetno nizke cene ter jih baje pustil prepeljati z aeroplano in Pariz. Bili so to večinoma predvojni vrednostni papirji. V Parizu si je Blumenstein uredil delavnico za ponarejanja, ki je bila opremljena z najmodernejsimi tehničnimi sredstvi. Blumstein je dal z vrednostnimi papirji izbrizati napis, da se morejo obrestovati samo v papirnih kronah, ter ga je nadomestil z napisom, ki je v veljavi za inočne lastnike madžarskih vrednostnih papirjev. V smislu mirovne pogodbe je namreč madžarska država dolžna take inočne vrednostne papirje valorizirati z 32 odstotki zlate vrednosti. S pomočjo kemikalij predelane vrednostne papirje je nato poton svojih agentov prodala. Agenti so potovali po Nemčiji, Angliji in Italiji, vendar pa pri prodaji teh vrednostnih papirjev niso imeli sreče. Tudi na Dunaju niso imeli uspeha. Zato je dal Blumstein papirje še enkrat

z mešanimi blagom in načem v načem eventu. kupim ves inventar. Dopise na upravo lista pod »Trgovina/2511«.

Darujte za spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju!

Trgovino

z mešanimi blagom in načem v načem eventu. kupim ves inventar. Dopise na upravo lista pod »Trgovina/2511«.

Pri zavarovanju

sklenjenem z državnimi papirji daje zastopnikom provizijo od 1. do 7. meseca Organizacije odelenje Beograd, Bosanska 99. 2503.

Strojni ključavnica

izučen v večji tovarni, zmožen slovinščino in nemščino jezik, stenografske in strojepsiske, išče službo. Gre tudi za blagajnikar tudi na deželo. Ponudba na upravo lista pod »Kontoristinja/2508«.

Klavir

ceno na prodaj. Naslov v upravi Slov. Naroda. 2512.

Stanovanje dveh sob

s kuhinjo — išče mirem zakonski par v novi ali stari hiši, event. da tudi brezobrestno posojilo za stanovanje na prvo mesto. — Ponudbe pod »December ali spomladni/2453« na upravo »Slov. Naroda«.

Zastopnike-reprezentante

išče za vse kraje v Jugoslaviji ki imajo najmanj 2000 stanovanj, velik pridobitni zavod v Zagrebu. Zastopnik mora stalno bivati v tistem kraju in mora prevzeti zastopstvo kraljevih poštnih zavodov za enostavno, lepo in ne naporno delo. Stroke poznati: ni treba, morejo biti tudi vpočojeni državni uslužbenici, ki kraljev poznati.

Ponudbe z osnovnimi podatki na Jugoslovensko Rudolf Mošec d. d., Zagreb, Zrinjevac 20, pod »Tračna zarada«. Za vsak kraljev sprejme

Sledete srecke

državne razredne loterie

kupljene v Zadružni hranilnici

r. z. z. o. z. v. Liubljani, Sv. Petra cesta št. 19. so bile

izzrebane dne 7. t. m.

**Po Din 2000 — so zadele št. 76.729
70.211, 70 242, 20.207.**

Po Din 500 — pa so zadele naslednje številke:

14.135, 5.795, 5.786, 5.703, 5.763, 15.442, 30.938, 30.970, 53.423, 53.469,
53.475, 53.431, 66.639, 66.670, 66.695, 91.762, 115.606, 15.626, 115.673, 8.005,
11.510, 11.554, 11.524, 20.822, 20.855, 20.891, 20.894, 32.4